

Vahid MƏHƏRRƏMOV

Qızı İradənin ali məktəbə qəbul olmaması Əsurənin dərdini xeyli artırılmışdı. Boğazından kəsib müəllimlərə verdiyi etkətək pullar göye sovrulmuşdu. Qızı deyirdi ki, guya imtahanda özünü pis hiss etdiyinə görə bilmədikləri cəhənnəm, yanıldığından bildiklərini də yazmadı. Bunlar azmış kimi, İradə günlərin birində gözənlənmədən məsləhətsiz-filansız bir oğlana qoşulub qaçmışdı.

Bir axşam işdən qayıdan Əsurə mətbəxdəki stolun üstündə yarıya qədər yazılmış vərəq gördü. Bu cizma-qaranı həyecanla oxudu. Qızı yazmışdı. Əvvəlcə qorxdu. Elə bildi ki, İradə ali məktəbə daxil ola bilmədiyinə görə intihar edib. İntihardan əvvəl anasına məktub qoyub. Sonra gördü ki, yox, qızı sağ-salamatdır. İradə istədiyi bir oğlana qoşulub qaçıdığını yazmışdı. Kitabxanaçı qadın balasının məktubunu oxuyan kimi hirsənib özündən çıxdı, saçlarına el atıb ağladı. İradəni yaxın qohumlarından birinin oğluna verib toy eləmək fikrindəydi. Özü sevdinə getməyib bədbəxt olmuşdu. Ona görə istəyirdi ki, bari qızı onun taleyini yaşamاسın, yaxşı adama ürcəh olsun. İradə onun planlarını alt-üst eləmişdi. Ağlayıb sakitləşəndən sonra Əsurə tələsik ona zəng vurdu. İradənin telefonu söndürüləmişdi. Kitabxanaçı qadın bilmək istəyirdi ki, görsün onu qaçıran kimdir, nəcidi?

Ana-bala dəfələrlə öz aralarında səhbət edəndə Əsurə İradənin soruşurdu ki, bala, istəyənin-zadın varmı? "Kime fikrin olsa, mənə də göstər. Ana məsləheti pis olmaz. Mən də bir oğlana baxım, əlaltından maraqlanım. Öyrənim görüm nəcidi, kimlər-dəndir?" - deyirdi. Qızı da hemişə utana-utana "Mama, hələ istəyənim yoxdur" - cavabını verib başını aşağı salırdı. Sonra ardında da deyirdi ki, mama, əre getmək nədir e-ee, mütləq oxuyacaq. Bunları xatırlayan Əsurə dodaqlarının altında deyinməyə başladı: "Bəs nə oldu bu köpək qızına, niyə bir-dən-birə fikrini dəyişdi? Kime ürcəh oldu, kim onu başdan çıxarıb toruna saldı?" İndi heç olmasa, İradə ilə danişib öyrənmək istəyirdi ki, görsün gələcək kürəkəni kimdir, nə işin yiyəsidir? Onu fikir götürdü: "Gecənin bu vaxtında hara getsin, dərdini kime desin, qardaş-bacılara zəng vurub evinə çağırınsın? Qohum-əqrəbəya hay salsınım?" Sonra qərara gəldi ki, qızı ile danişmamış ağızından söz qaçırmamasın.

Səhərə qədər çimir edə bilməyən Əsurə hava işıqlanarı işıqlanmaz İradənin nömrəsini yiğdi. Zəng çatsa da qızı telefonu açmirdı. Handan-hana xəttin o başından İradənin yuxulu səsi gəldi. Doğma balasının hənirtisini

internet sevdası

əşidən kimi ürəyi yerinə düşdü, gözləri işıqlandı. Onunla həyəcanla danişdi:

- Ay bala, bu nə kağızdı yazib qoymusən? Kimə qoşulub qəcmisan, indi haradasan? Heç belə də ana-balalıq olar? Niyə mənə məsləhet eləmədən bu addımı atdin? Nə olmuşdu, niyə belə tələsik əre getdin? Qoyadın bari bir sümüklərin bərkiyədi də!

- Ay mama - xəttin o başından İradə mizildəndi.

Qızının həyecansız, arxayı səsi Əsurənin ürəyini sakitləşdirdi, həyecanı azaldı. Beynindən keçənləri diline getirdi:

- Olmazdım ki, oğlan evi el adətiyən elçi gələydi, sənə yaxşı bir toy edəydəm! Odr e-ee, cehizlərini də alıb üstə-üstə yiğmişəm ora. Yiyəsiz hədəyilik, əmin var, dayın var. Bəs camaat buna necə baxacaq? Ažigöyçəklər orda-burda qaramca danişacaqlar ki, Əsurə bir qızı da saxlayıb tərbiyə edə bilmədi. Bu nə oyundur, durduğum yerdə başıma aćdın? Əre getdiyin oğlan kimlər-dəndir, bari varlıdır, yoxsa ele bizim kimi lütün biridir?

İradə onu sakitləşdirib dedi:

- Ay mama, narahat olma e-ee, düşdürüm yer üreyimcədir. Namiq çox tərbiyeli və sözünün üstündə duran oğlana oxşayır. Bir yanı da elə biz tərəflərdəndir, nəsilli-nəcabətli insanlardır. Dediklərinə görə, dövlətlidirlər. Anası da çox şirindillidir, gələndə məni xoş dindirdi. Onlar yaxın günlərdə barışığa gələcəklər.

Oğlanın varlı olmasına Əsurə yaman sevindi. İrade onu nə qədər arxayı salsa da o, bir məslədə nigaran qaldı. Bilmədi ki, qızı Namiqə harada görüb, harada rastlaşıblar? Bir-birilərini çoxdanmə tanıyırlar?

Nigarançılığına son qoymaq üçün İradənin soruşdu:

- Qızım, bu oğlani haradan, nə vaxtdan tanıyırsan?

İradə anasını aldatmadı, hər şeyi olduğu kimi dedi:

- Mama, Namiqə on-on beş gün əvvəl internetdə tanış olmuşam.

Qızından bu sözləri eşidəndə elə bil Əsurənin etini küt biçaqla kəsdi. Əlini dizinə çirpiib başını buladı, saçlarını yoldu. Bu işdən ağrı bir şey kəsmədi, dalağı sancıdı. Son vaxtlar oğlanların internetdə qızlarla tanış olub onları aldatdıqlarını çox eşitmışdı. Bunları fikirləşəndən sonra Əsurə qızını danlayırmış kimi dedi:

- Bala, sən özünü bilə-bilə oda atmışan. Bu internet məsləlesi heç məni açmadı. Allah onu çıxaranın başına yekə bir daş salsın. Interneti icad elədiyi yerdə qolları qırıleydi, gözləri çıxeydi. Qızım, heç adam da on-on beş gün əvvəl tanıldığı bir adama əre gedər? Mən qohumuma getdim, xoşbəxt olmadım. O ki qalmışdı təsadüfən

tanış olduğun birisi ola. Sən həyatınla risk eləmisən, özünü oda atmışan.

Əsurə interneti kəşf edən xeyli qarğıya yağıdından sonra yadına düşdü ki, axı o, özü də təzə sevgilisi Qəmbərlə elə internetdə tanış olub. Sonra da onunla görüşməsdülər, danişqları baş tutmuşdu. Düzdür, əvvəlcə onu bəyənməmişdi, amma sonradan varlı olduğunu görüb sevmişdi. Indi İradə onun yolu ilə getmiş, internetdə oğlanla tanış olmuş, sonra da qoşulub qaçmışdı. Belə baxanda qızını danlamağa onun haqqı yox idi.

İradə də internet barədə anası Qəmbərlə səhbət edəndə qulağı çalmışdı. Xəlvətcə səhbətlərini dinləyib necə tanış olduqlarını öyrənmişdi. Hətta bir neçə dəfə açıq qalmış qapının arasından anasının sevgilisi Qəmbərlə yataqda lüt-üryan qucaqlaşışdırın şirin-şirin öpüşüb sevişdiklərini də görmüşdü. Təzə tanışının pul-parası kitabxanaçı qadının gözlərini ele tutmuşdu ki, evdə ərlik qızı olduğunu da yaddan çıxarmışdı. Elə İradənin yanındaca Qəmbərlə şitşit zarafat edir, ağızını boş qoyub danişirdi. Təki hər şey onun ürəyincə olsun, pulu çox versin.

Cox keçmədi ki, oğlan tərəfi pay-pürüşle barışığa gəldi. Gələcək kürəkəninin anası Almaz İradənin dediyi kimi yaxşı qadına oxşayırdı. Sifəti nurlu, dili şirin idi. Namiqin atası dörd il əvvəl rehmətə getmişdi. Əsurə öyrəndi ki, qızını qaçırın oğlan uzun illərdən Rusiyada yaşayır. Ticarətlə məşğul olub, yaxşı pul qazanır. İndi geri dönüb biznesini Bakıda qurmaq istəyir. Namiqin varlı olması Əsurənin ürəyini sevincə doldurdu. Fikirləşdi ki, özü həmisi kəsiblərdən əziyyət çəkib, qoy indi heç olmasa, qızı imkanlıya getsin, həyatına yaxşı günlərin işığı düşsün. Əli pulla oynasın, hərdən ona da kömək etsin. Məhərrəmlik ayının başlaməgina az qaldığına görə qohumlar məsləhətləşib toyun vaxtını ay yarımdan sonraya təyin etdilər.

Həm İradənin evdə olmaması, həm də əvvəlki sevgilisi Sərrafın ağızını boza vermesi Əsurənin əl-qolunu açmışdı. İndi Qəmbərlə arxayıncaya görüşürdü. Evdə tək olduğundan, saqqallı gecələr də onlarda qalırdı. Əsurə onun hesabına qızına cehiz yığırdı. Lazım olanları alınca Qəmbəri xeyli xərcə saldı. Amma qulluğunda da yaxşıca durdu. Ayağını yudu, dırnağını tutdu. Sərrafın təmir etdiyi hamamda onu çızmışdırıb istəklərini yerinə yetirdi.

Əsurə toya qədər vaxt edib kürəkənigilə də baş çəkdi. Ev-eşikləri xoşuna gəldi. Qızının bəxti getirmiş, yaxşı yerə düşmüşdü. Elə həmin gün İradənin eşitdiyi xəbərdən Əsurənin ürəyi bir az da

(hekayə)

gəlin paltarında məclisin yuxarı başında hiss elədi. Amma hər şey onun fikirləşdiyi kimi olmadı. Bu zəng yazıq qızın ümidi və arzularını cilik-cilik elədi. Namiq onuna çox soyuq, yad adamlar kimi danişdi. Heç elə bil tanış olanda ona döñə-döñə "sevирəm" deyən, dərindən ölüb, yalvaran oğlan deyildi. O, çox qısa və sərt danişdi:

- İradə, neçə illərdir Rusiyada yaşayıram. Evin, ailəm, usaqlarım var. Bakıya mamagilə baş çəkməyə gəlmışdım. Səninlə tanış olub gözəl günlər keçirdim. Buna əsla peşman deyiləm. Sən gözəl qızsan, birge yaşadığımız xoş günləri heç vaxt unutmaya-cam. Geri dönüb səninlə evlənmək fikrim yoxdur. İstədiyin vaxt evinize gedə bilərsən. Məməni da incitmə, nə deyirsə, onu da elə. Əger Bakıya dönsem, səni axtarıb taparam. Yenə də gözəl günlər yaşayarıq.

Namiq bunları birnəfəsə deyib telefonu qapadı. İradə qış-qırıb hay-küy salsa da səsini eşidən olmadı. Əli hər yerdə üzüldü. Onu Namiqə bağlayan ümid telleri qırıldan sonra anasına zəng vurub ağlaya-ağlaya olanları ona danişdi. Əsurə qızından bu sözləri eşidəndə az qala havalandı, vaxt itirməyib başılavlu Namiqgilə qaçı.

Həyət qapısını Əsurənin üzüne almaz açdı. Bayaq İradə zəng vurub anası ile danişanda dedikləri ni eştmişdi. Bilirdi ki, harda olsa, kitabxanaçı qadın yüyüre-yüyüre gələcək. Hövənak içəri girən Əsurə səsini başına atıb Namiqin anası ilə qışqıra-qışqıra danişdi. Şirin dilli Almaz da heç ondan geri qalmadı. Ha qışqır-bağır salsa da kitabxanaçı qadın heç nəyi deyişə bilmədi. Axırda həyasızcasına qadına yaraşmayan söyüslər söyüdü. Namiqə pis-pis qarğışlar töküdü. Sonra qızının elindən tutub həyətdən çıxdı.

İradə evlərinə utana-utana qayıtdı. Yaziq qız o qapıya arzularına qovuşmaq ümidi ilə getmişdi. Amma kiçik bir səhv, vaxtından əvvəl atılmış məsləhətsiz addım gələcəyini mehv edib, xoşbəxtliyini elindən aldı.

Əsurə qızını tanış həkimin yanına apardı ki, usağı götürsünlər. Müayinədən sonra ginekolinq dedi ki, gecdir, əməliyyat mümkün deyil. Kitabxanaçı qadın nə qədər pul təklif edib dil töksədə, həkim razılaşmadı.

İradə anası kimi övladını atasız böyüdəcək, ömrü cəfalar içinde keçəcəkdi. Daha bundan sonra kiminla ailə quracaq, xoşbəxtliyini necə tapacaqdı? Uşaq doğulanandan sonra vəziyyəti ləp çətinləşəcəkdi. Doğuşda da həkimlər xərcləri çıxacaqdı. Hələlik İradə evlərinin yaxlılığında gözellik salonunda və bir vaxtlar Namiqə mesaj göndərdiyi internet klubda xadimə işləyirdi.

Aradan bir neçə gün keçəndən sonra Namiqin anası elində telefon tələsik onun otağına gəlib dedi:

- Ay qız, İradə, al danış,

oğlum zəng vuruf. Maa inanmırsan, al eşit, bu da

Elə həmin gün İradənin eşitdiyi xəbərdən Əsurənin ürəyi bir az da